

Regeringsrätten

Rättsfall

Avdrag för utdelning på nyemitterade aktier enligt s. k. Annell-lagen - fråga om mer än 50 % av utdelande bolagets aktier ägdes av förvaltningsföretag?

Besvär av allmänna ombudet (AO) hos mellankommunala skatterätten (MKSR) angående AB Gullhögens Bruks inkomsttaxering 1971. - Av aktierna i Aktiebolaget Gullhögens Bruk ägde vid utdelningstillfället den 25 september 1969 Aktiebolaget Industrivärden 191 786 aktier eller ca 48 procent, Ytong Aktiebolag 116 375 aktier eller ca 29 procent, svenska staten 50 000 aktier och fyra fysiska personer tillhoppa 41 839 aktier. Gullhögens Bruk ägde 33 procent av aktierna i Ytong Aktiebolag.

I sin deklaration 1971 yrkade Gullhögens Bruk vid beräkning av nettointäkt av rörelse avdrag med 750 000 kr för utdelning på under 1967 nyemitterade 150 000 aktier, för vilka kontant betalning skett i mars 1968 med 15 milj kr. - TN taxerade bolaget i enlighet med deklarationen i detta avseende.

I besvär hos MKSR yrkade AO att avdraget måtte vägras bolaget av följande skäl. Enligt 7 § förordningen den 7 april 1967 om avdrag vid inkomsttaxeringen för viss aktieutdelning förföll rätten till avdrag om mer än hälften av samtliga aktier i bolaget innehades av förvaltningsföretag jämlikt 54 § fjärde stycket KL jämte bolag som med hänsyn till äganderättsförhållandena eller organisatoriska förhållanden kunde anses stå detta företag nära. I förevarande fall ägdes ca 48 procent av aktierna i Gullhögens Bruk av Industrivärden som fick anses vara ett förvaltningsföretag av ovannämnd karaktär samt innehades ca 29 procent av Ytong. I det senare bolaget syntes Gullhögens Bruk vid utdelningstillfället äga $\frac{1}{3}$ av aktierna - Industrivärden ägde visserligen direkt endast ca 48 procent av aktierna i Gullhögens Bruk men via Gullhögens Bruks innehav av $\frac{1}{3}$ av aktierna i Ytong ägde dock Industrivärden majoriteten i Gullhögens Bruk. Härigenom fick Ytongs aktieinnehav i Gullhögens Bruk anses ha avgörande betydelse för Industrivärden. Ytong syntes härigenom vara ett sådant bolag som med hänsyn till äganderättsförhållanden och organisatoriska förhållanden kunde anses stå Industrivärden nära. Vid sådant förhållande borde yrkat avdrag ej medges.

Bolaget bestred riktigheten av att de aktier i Gullhögens Bruk, som ägdes av Ytong, skulle anses vara aktier ägda av bolag, som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kunde anses stå Industrivärden nära.

MKSR och KR i Gbg lämnade AO:s talan utan bifall.

Hos RR fullföljde AO sin talan och anförde i huvudsak: Det synes vara

av principiellt intresse att få klarlagt hur ifrågavarande bestämmelse skall tolkas och hur det aktieägarintresse skall vara beskaffat som skall föranleda att bolagen skall anses stå varandra nära. – Två tredjedelar av aktierna i Ytong innehas enligt uppgift av en från Industrivärden fristående ägargrupp. Härigenom skulle enligt KR:s mening den återstående tredjedelen i Ytong som ägs av Gullhögens Bruk bli helt utan inflytande i det senare bolaget även om Industrivärden redan i och med sitt direkta innehav av 48 procent av aktierna i Gullhögens Bruk får anses ha en reell majoritet i detta bolag. Denna slutsats synes emellertid icke vara realistisk och synes icke äga stöd av lagtexten. Det direkta innehavet av 48 procent plus det indirekta å ca 10 procent torde utgöra ett sådant äganderättsförhållande som i och för sig föranleder undantag från rätten till avdrag för utdelning. Därtill kommer emellertid att Industrivärden får anses ha ett icke obetydligt inflytande även i Ytong.

Efter prövningstillstånd yttrade RR: Av handlingarna i målet framgår ej att vid utdelningstillfället Industrivärden och Ytong kunde sägas tillhöra samma koncern, ha i huvudsak samma ägare eller eljest med hänsyn till äganderättsförhållandena stå varandra nära. Ej heller visar utredningen att företagen med hänsyn till organisatoriska förhållanden kunde anses närstående. – Vid angivna förhållanden skall vid beräkning enligt 7 § andra stycket förordningen om avdrag vid inkomsttaxeringen för viss aktieutdelning av Industrivärdens aktieinnehav i Gullhögens Bruk de av Ytong ägda Gullhögenaktierna icke beaktas. Då Industrivärdens innehav av aktier i Gullhögens Bruk således uppgår till mindre än hälften av samtliga aktier i bolaget skall aktierna ej medräknas vid tillämpningen av första stycket nysnämnda författningsrum. – RR lämnar besvären utan bifall. (RR föredr. 5.3; dom 24.3 1975.)

Anm.: Se PM Fi 1960-03-21 s 54, prop 1960: 162 s 64-65, prop 1967: 17 s 51-52, BeU 1967: 3 s 22-23 samt Skattenytt 1967 s 164-166 (C O Sandström).

Fråga vid avdrag för utdelning på nyemitterade aktier enligt s. k. Annelagen om de nyemitterade aktierna betalats genom tillskott av aktier i annat bolag.

I. Besvär av Korsnäs-Marma AB angående inkomsttaxering 1966. – Korsnäs Aktiebolag – numera Korsnäs-Marma Aktiebolag – nedan kallat Korsnäs, förvärvade enligt köpeavtal den 6 sept 1960 av Barkman & Co Aktiebolag, nedan kallat Barkman, 150 000 aktier i Marma-Långrörs Aktiebolag för 40 milj kr därav 25 milj erlades kontant och 15 milj mot revers löpande utan ränta. Därvid bestämdes att Barkman, som avsåg att köpa 50 000 Korsnäs-aktier från Investmentaktiebolaget Kinnevik, nedan kallat Kinnevik, ägde

rätt att belasta Korsnäs för hela fondstämpeln därför. I enlighet härmed överlät Barkman reversen på 15 milj kr till Kinnevik i utbyte mot 50 000 aktier i Korsnäs. Sedan Korsnäs amorterat 750 000 kr på reversskulden, företog Korsnäs efter beslut å bolagsstämma under beskattningsåret den 1 juli 1960–den 31 aug 1961 bl a en mot Kinnevik riktad nyemission av 47 500 stamaktier på nominellt 100 kr per aktie till en kurs av 300 kr per aktie. Likviden, 14 250 000 kr erlades av Kinnevik genom ovannämnda revers på 14 250 000 kr.

I deklaration avseende beskattningsåret den 1 sept 1964–den 31 aug 1965 yrkade Korsnäs avdrag för utdelning på ovannämnda nyemitterade aktier med, såvitt nu är i fråga, 285 000 kr, motsvarande under beskattningsåret lämnad utdelning på dessa aktier.

TN taxerade Korsnäsbolaget 1966 i Gävle till statlig inkomstskatt enligt deklarationen.

I besvär hos MKPN anförde AO i denna del i huvudsak: Resultatet av berörda transaktioner dels mellan Korsnäs och Barkman dels mellan det senare och Kinnevik och dels mellan sistnämnda bolag och Korsnäs hade blivit att nyemissionen på 14 250 000 kr använts för att likvidera en skuld, som uppkommit genom inköp av aktier i Marma-Långrörsbolaget. Han hänvisade till RR:s avgörande angående Aktiebolaget Svenska Metallverkens taxering 1963 (RÅ 1966 not 1261), där domstolen ansett aktiebyte föreligga vid förvärv av aktier mot revers, som enligt överenskommelse senare ersatts med nyemitterade aktier. Han yrkade därför att avdraget för utdelning å nämnda nyemission måtte vägras Korsnäs.

Korsnäs invände att såväl Barkman som Kinnevik vore "utomstående" i förhållande till Korsnäs. Nyteckningen av Kinnevik, som övertagit Korsnäs' revers från Barkman, innebar alltså icke någon kvittning i förhållande till säljaren av aktierna, Barkman. – AO anförde häremot att den omständigheten, att Kinnevik såsom mellanhand tecknat de nyemitterade aktierna i stället för Barkman icke kunde anses avgörande i sak.

MKPN fann i denna del att i målet icke visats att inbetalning för de nyemitterade aktierna skett genom tillskott av aktier i annat bolag och lämnade därför AO:s talan i denna del utan bifall.

Hos KR vidhöll AO sitt yrkande om vägrat avdrag för utdelning. Av utredningen kunde utläsas att Korsnäs i samband med nyemissionen icke tillförts kontanta eller liknande medel. Det framgick vidare att, då samtliga transaktioner sammanförts, Korsnäs såsom likvid för de nyemitterade aktierna erhållit aktier i Marma-Långrörsbolaget.

KR yttrade i denna del: Vad som förekommit i samband med emissionen av nu ifrågavarande aktier i Korsnäs kan icke ges annan innebörd än att bolaget genom denna emission utgivit egna aktier att användas såsom likvid

för aktierna i Marma-Långrörsbolaget. På grund härav bifaller KR AO:s talan.

RR biföll däremot Korsnäs' talan och yttrade: I betalning för de under beskattningsåret 1960–1961 emitterade aktierna har Korsnäs av Kinnevik erhållit valuta i form av kvittning mot en fordran som Kinnevik ägde mot Korsnäs. Visserligen har Kinnevik erhållit denna fordran av Barkman som betalning för gamla aktier i Korsnäs till ungefär samma värde som de nyemitterade och Barkman har i sin tur förvärvat sin fordran mot Korsnäs i samband med att Barkman sålt aktier i Marma-Långrörsbolaget till Korsnäs. Det sätt på vilket Kinnevik sålunda kommit i besittning av den valuta, som utgjort betalning för de nyemitterade aktierna, kan dock ej anses medföra att betalningen skett genom tillskott av aktier i annat bolag. Hinder mot avdrag för utdelning å de nyemitterade aktierna enligt förordningen den 9 dec 1960 föreligger således icke. (RR föredr. 5.3; dom 24.3.1975.)

En ledamot av RR (Reuterswärd) var skiljaktig och yttrade: Kinneviks medverkan i ifrågasvarande uppgörelse innebär att bolaget dels överlätit 2 500 av sina aktier i Korsnäs till Barkman, dels till sistnämnda bolag förmedlat överföring av ett mot nyemissionen svarande antal aktier i Korsnäs. Denna förmedling har, såvitt handlingarna utvisar, icke haft självständig betydelse. På grund härav bör i nu förevarande sammanhang bortses från förmedlingen. Vid sådant förhållande har de nyemitterade 47 500 aktierna utgjort en del av likviden för aktier i Marma-Långrörsbolaget. Sådana omständigheter är alltså för handen som avses i 2 § andra stycket förordningen (1960: 658) med provisoriska bestämmelser om beskattningen av aktiebolags och ekonomisk förenings inkomst i vissa fall. – På grund härav – – lämnar jag besvären utan bifall.

II. Besvär av Svenska Cellulosa AB angående inkomsttaxering 1966. – Bålforsens Kraftaktiebolag (Båkab), som var ett helägt dotterbolag till Svenska Cellulosa Aktiebolaget (SCA), förvärvade enligt avtal den 4 mars 1963 från Aktiebolaget Industrivärden två tredjedelar av aktierna i Hammarforsens Kraftaktiebolag för 51 milj kr, därav 15 milj erlades mot revers. Efter extra bolagsstämma den 27 maj 1963 företog SCA en mot Industrivärden riktad nyemission å 15 milj kr genom utgivande av 75 000 aktier ser A å nominellt 100 kr per aktie till en kurs av 200 kr per aktie och erlades likvid av Industrivärden genom ovannämnda fordran hos Båkab å 15 milj kr, för vilken dotterbolagets skuld SCA övertagit betalningsansvaret.

I sin deklaration yrkade SCA avdrag för utdelning på förenämnda 75 000 aktier med 525 000 kr. – TN vägrade SCA avdraget under hänvisning till sitt beslut vid föregående års taxering, vari anförts i huvudsak att nyemissionen uteslutande kommit till stånd för att finansiera koncernens förvärv av aktier i Hammarforsens Kraftbolag och att samtliga nyemitterade aktier tillförts säljaren av de förra aktierna. Visserligen hade aktierna ej förvärvats av SCA utan av dess dotterbolag, men hade SCA-koncernen, betraktad som ett enda företag, genom nyemissionen icke tillförts annan egendom än aktier i annat bolag. Avdrag kunde författningsenligt ej medgivas i de fall, då det

emitterande bolaget genom nyemission tillförts sådan apportegendom, vars avkastning icke blev föremål för beskattning hos bolaget.

Hos MKPN yrkade SCA att få avdraget. Till stöd för sin talan anförde bolaget i huvudsak: Av den utformning som lagstiftningen fått och det uttalande som departementschefen gjort i förarbetena framgick, att undantag endast skulle göras, när apportegendomen bestod av aktier och andelar. Båkab's förvärv av aktierna i Hammarforsens Kraftaktiebolag utgjorde i sig en naturlig och önskvärd strukturrationalisering inom den mellannorrländska kraftindustrin. Emissionen av SCA-aktier utgjorde dock icke ett krav från säljaren av Hammarforsen-aktierna, utan föranleddes av moderbolagets behov av kapitalförstärkning utöver vad som sedermera åstadkoms genom 1965 års nyemission. Med hänsyn till att en nyemission mot penningar, men med rätt att teckna förbehållen viss eller vissa personer icke vore tekniskt möjlig, var apportemission den naturliga vägen till lösning av moderbolagets problem. Vidare borde man rimligen icke betrakta en koncern såsom ett bolag, om det icke framstod såsom uppenbart, att en viss given konstruktion valts för att i skydd av koncernstrukturen uppnå orättmätiga skattefördelar. Detta har ju vid 1963 års emission icke varit fallet.

MKPN liksom även KR lämnade bolagets talan utan bifall.

RR biföll däremot bolagets talan och yttrade: I betalning för de enligt bolagsstämmans beslut den 27 maj 1963 emitterade aktierna har SCA av Industrivärden erhållit valuta i form av kvittning mot en fordran som Industrivärden ägde mot SCA. Den omständigheten att fordringen uppkommit genom att SCA åtagit sig betalningsansvaret för dess helägda dotterbolag Båkab's skuld till Industrivärden för viss del av köpeskillingen för aktier, som Båkab köpt av Industrivärden, kan ej anses medföra att betalning för de emitterade aktierna i SCA erlagts genom tillskott av aktier i annat bolag. – Enär således hinder mot avdrag för utdelning å de emitterade aktierna enligt förordningen den 9 dec 1960 icke föreligger, nedsätter RR bolagets taxeringar till såväl statlig som kommunal inkomstskatt till – – –.

(RR föredr. 5.3; dom 24.3.1975.)

Anm.: Se RA 1966 not 1251. Se vidare PM Fi 1960-03-21 s 50-55, 77-79, prop 1960: 162 s 63-65, PM Fi 1966: 5 s 10-11, prop 1966: 17 s 49-50. Skattenytt 1964 s 351 (Geijer) och 1967 s 163 (C O Sandström).

Fråga om undantagande av handling från taxeringsrevision.

Besvär av J beträffande handlingar vid taxeringsrevision. – LSR beslöt 1974-10-16 att handräckning enligt lagen om taxeringsrevision fick äga rum hos J för eftersökande och omhändertagande av dagbok för åren 1972 och 1973. Genom kronofogdemyndighetens försorg omhändertogs 1974-10-18 hos

J tre dagböcker avseende olika tidsperioder under 1971–1974 Handlingarna förseglades och överlämnades till LSR.

En framställning från J ansågs innebära yrkande om att ifrågavarande dagböcker skulle undantas från taxeringsrevision. Eftersom framställningen även kunde anses innefatta klagomål över utmätningsmannens förfarande vid förrättningen, överlämnades en avskrift av framställningen till överexekutor.

LSR lämnade J:s framställning utan bifall och yttrade:

De dagböcker som omhändertagits vid handräckningsförrättningen måste anses som handlingar av väsentlig betydelse för taxeringsrevisionen. För sådan handling undantagande från revision fordras synnerliga skäl. Vid granskning av dagböckerna har inga sådana särskilda omständigheter framkommit, som skulle kunna motivera böckernas undantagande från revision, än mindre finns synnerliga skäl för sådant undantagande.

KR i Gbg och RR: ej ändring. (RR föredr. 10.6; dom 26.6.1975.)

Fråga om handräckning vid taxeringsrevision kunnat beslutas utan att det visat sig att vitesföreläggande icke efterkommit.

Besvär av J angående handräckning vid taxeringsrevision. – Sedan revisionsdirektören E hos LSR hemställt om handräckning hos J för omhändertagande av en dagbok för 1970, som J uppgivit vara förkommen, meddelade LSR följande beslut:

Taxeringsinspektören B har förordnats enligt 57 § TF att verkställa taxeringsrevision hos J. Därvid har J till B överlämnat bl a avskrift av dagbok för åren 1972 och 1973. J har trots uppmaning vägrat att överlämna dagboken i original. På grund härav finns grundad anledning antaga att J innehar men ej tillhandahåller dagboken, som får anses vara av väsentlig betydelse för J:s taxering. Då fara är i dröjsmål finns ej skäl att förelägga J att vid vite tillhandahålla dagboken. – LSR beslutar att handräckning enligt lagen om handräckning vid taxeringsrevision får äga rum hos J för eftersökande och omhändertagande av ifrågavarande dagbok för åren 1972 och 1973. Beslutet länder omedelbart till efterrättelse.

KR i Gbg, som lika med LSR fann skäl ha förelegat för överklagade beslutet om handräckning, lämnade J:s besvär utan bifall.

RR yttrade: Utredningen i målet ger vid handen, att J på anmodan att förete räkenskaper för taxeringsrevision till länsstyrelsen överlämnat tre pärmar verifikationer och avskrift av dagböcker för beskattningsåren 1971 och 1972 samt att han därvid upplyst att dagboken för 1970 förkommit. J har uppmanats att överlämna dagböckerna i original men vägrat detta under framhållande att de innehöll anteckningar av personlig art. – Vad sålunda och i övrigt förekommit i målet utgör icke tillräckliga skäl att besluta handräckning utan att det visat sig att vitesföreläggande icke efterkommes.

På grund härav upphäver RR KR:s dom och LSR:s beslut. De vid handräckningen omhändertagna tre dagböckerna skall genom LSR:s försorg återlämnas till J. – J erinras emellertid om att RR enligt dom denna dag ej gjort ändring i myndigheternas beslut att lämna utan bifall hans framställning om att dagböckerna skall undantagas från taxeringsrevisionen. Det åligger sålunda J att på begäran tillhandahålla böckerna till den som verkställer revisionen. (RR föredr. 10.6; dom 26.6.1975.)

En ledamot av RR (Åbjörnsson) var skiljaktig och anförde: Jag delar majoritetens uppfattning att vad i målet förekommit icke utgjort tillräckliga skäl att besluta handräckning utan att det visat sig att vitesföreläggande icke efterkommes. Enligt dom denna dag har RR emellertid ej gjort ändring i myndigheternas beslut att lämna J:s framställning om att dagböckerna skall undantagas från taxeringsrevisionen utan bifall. Härigenom har det sålunda slutligen avgjorts att J är skyldig att tillhandahålla böckerna till den som verkställer revisionen. Vid sådant förhållande saknas det enligt min mening anledning att nu förordna om att böckerna skall återlämnas till J. Jag finner därför besvären icke föranleda någon RR:s åtgärd.

Förutsättningar för eftertaxering då TI tidigare känt till felaktigheten utan att i vanlig ordning föra talan därom

Besvär av makarna S angående eftertaxering för 1968. – RR yttrade: Dagmar S har ostridigt i sin till 1968 års taxering avgivna självdeklaration underlåtit att som inkomst upptaga under 1967 avkortad kommunalskatt (6 718 kronor) och tilläggs pensionsavgift (2.437 kronor) eller tillhoppa 9 155 kronor, för vilka belopp hon åtnjutit avdrag vid tidigare taxeringar. Dagmar S:s sålunda lämnade oriktiga meddelande har följts av TN, då den fattat beslut rörande hennes inkomsttaxering 1968. Den omständigheten att TI, oaktat att han känt till felaktigheten när han hos PN i ordinär väg förde talan angående Dagmar S:s inkomsttaxering 1968, underlåtit att yrka höjning av hennes taxeringar med nämnda 9 155 kronor, medför – då förutsättningar för eftertaxering enligt dåvarande 114 § TF visat sig föreligga – icke att möjligheten att eftertaxera Dagmar S för ifrågavarande belopp fallit bort. – PN har sålunda rätteligen bifallit TI:s yrkande om eftertaxering av Dagmar S. – Den omständigheten att PN genom sitt lagakraftvunna beslut den 30 juni 1969 funnit att Bertil S icke kunnat i den ordning TI avsett direkt påföras ifrågavarande belopp 9 155 kronor utgör ej hinder för att eftertaxera honom på sätt skett. – På grund av det anförda lämnar RR makarna S:s talan utan bifall. (RR föredr. 10.4; dom 15.5.1975.)

Anm.: Se RÅ 1965 not 823, 1969 not 351 och 1088.

Skåpinredning i tillbyggnad – underhållskostnad?

Besvär av TI angående L:s inkomsttaxering 1970. – Under 1968 och 1969 renoverade och byggde L till bostadshuset på sin jordbruksfastighet. I sam-

band härmed flyttades köket från byggnadens äldre del till tillbyggnaden. Den äldre köksskåpsinredningen var så försliten, att den var i behov av utbyte. Anskaffningskostnaden för den nya köksskåpsinredningen uppgick till 2 399 kr varav 1 898 erlagts under 1968 och återstoden 501 kr under 1969. I sin 1970 angivna självdeklaration yrkade L vid beräkning av nettointäkt av jordbruksfastighet avdrag för underhåll av bostadshus med 20 298 kr. – TN medgav avdrag med yrkat belopp.

Hos LSR yrkade TI, att avdraget för reparationskostnader vid 1970 års taxering skulle nedsättas med 2 500 kr, i vilket beloppet 501 kr ingick. – LSR biföll TI:s talan.

Hos KR yrkade L att taxeringen skulle nedsättas med 501 kr och anförde att kostnaden avsåg utbyte av nedsliten köksskåpsutrustning.

KR i Gbg yttrade: Av handlingarna i målet framgår att L under 1968 och 1969 renoverat och byggt till bostadshuset på sin jordbruksfastighet. I samband härmed har köket flyttats från byggnadens äldre del till tillbyggnaden. Därvid har bl a ny skåpinredning installerats som ersättning för äldre sådan inredning. – I målet är inte utrett annat än att den äldre skåpinredningen varit så försliten att den varit i behov av utbyte. Den omständigheten att köket inretts på ny plats inom byggnaden bör ej utgöra hinder för att kostnaden för utbytet hänförs till kostnad för underhåll och reparation av byggnad, eftersom den nya skåpinredningen måste antas fylla samma funktion som den gamla skåpinredningen. L:s besvär skall därför bifallas.

RR yttrade: På sätt KR antecknat har L under 1968 och 1969 byggt till sitt bostadshus och i tillbyggnaden inrett bl a ett kök. Kostnaden för det tillbyggda köket kan icke till någon del anses som reparation av byggnadens dittillsvarande kök. – RR bifaller därför TI:s talan (RR föredr. 22.4; dom 7.5.1975.)

Affärslokal som innehafts med bostadsrätt i bostadsförening har avyttrats i samband med avyttring av rörelsen. Den vinst som belöpt på bostadsrätten har ej ansetts hänförlig till rörelsen.

Besvär av dödsboet efter von S angående inkomsttaxering 1968. – Dödsboet sålde under 1967 en bagerirörelse för 115 000 kr, därav 41 185 kr uppgavs belöpa på en med bostadsrätt innehavd affärslokal. Efter avdrag för anskaffningskostnad m m för lokalen angavs vinsten vid försäljningen av bostadsrätten till 12 970 kr. I sin deklaration 1968 yrkade dödsboet att försäljningen av bostadsrätten till lokalen skulle bedömas enligt bestämmelserna för beskattning av realisationsvinst och att, då bostadsrätten innehafts mer än fem år, vinsten ej skulle beskattas.

TN och PN beskattade beloppet 12 970 kr som inkomst av rörelse.

Dödsboet vidhöll sitt yrkande hos KR, som yttrade. Den med bostadsrätten innehavda affärslokalen har utgjort tillgång i rörelsen. Vid sådant förhållande får den ersättning, som belöper på överlåtelsen av bostadsrätten, anses utgöra intäkt av rörelsen.

RR var av annan mening och anförde: Av handlingarna i målet framgår, att den till rörelsen hörande affärslokalen innehafts med bostadsrätt i en till HSB anknuten bostadsförening. Den tillgång som bostadsrätten utgjort har i dödsboets rörelse ej varit att hänföra till omsättningstillgång eller sådan anläggningstillgång som avses i punkt 1 andra stycket anvisningarna till 28 § KL. Vid sådant förhållande får försäljningen av bostadsrätten anses utgöra sådan avyttring av andelsrätt i bostadsförening som omnämnes i 35 § 3 mom första stycket KL. Den uppkomna vinsten skall därför ej beskattas såsom inkomst av rörelse utan skall behandlas enligt reglerna för beskattning av realisationsvinst. På grund härav och då andelsrätten innehafts mer än fem år utgör den vid avyttringen erhållna ersättningen med tillämpning av bestämmelsen i 4 mom sistnämnda lagrum ej skattepliktig intäkt. Netto-intäkten av rörelsen skall därför nedsättas med 12 970 kr. (RR föredr. 29.8; dom 27.9.1974.)

Fråga om avdrag för periodiskt understöd när mottagaren samtidigt lämnat givaren och hans familj gåvor i kontanter eller i form av reverser.

Besvär av TI angående W:s inkomsttaxeringar 1971 och 1972. – W erhöll åren 1965–1969 sammanlagt 20 000 kr i gåva av sin moder genom efterskänkande av reversfordran. Under 1970 lämnade modern i gåva 2 000 kr till W och hans hustru samt 2 000 kr till ettvar av deras tre minderåriga barn. Gåvobeloppen utgjordes av kontanta medel. År 1971 erhöll W och barnen vardera 2 000 kr i gåva i form av reverser. W utbetalade till modern 8 600 kr under 1970 och 7 930 kr under 1971. I sina deklarationer för dessa år yrkade han avdrag för periodiskt understöd till modern med motsvarande belopp. – TN medgav avdragen.

TI yrkade hos LSR att avdragen skulle vägras och anförde. Modern här till W och hans tre minderåriga barn under ettvar av åren 1970 och 1971 bortgivit 2 000 kr till envar av dem. Barnens gåvomedel har sedermera lånats av W. Denne har i sina deklarationer redovisat transaktionerna mellan sig och barnen som om berörda lån dem emellan varit giltiga. Att barnen haft tillgångar i form av kontanter eller reversfordringar på sin farmoder eller fader framgår inte av den förmögenhetsredovisning som lämnats per den 31 dec. 1970 och 1971. På grund härav anser jag de av W gjorda utbetalningarna inte vara av sådan natur att avdrag därför bort medgivas.

LSR biföll TI:s talan och yttrade: W har i deklarationen yrkat och av

TN medgavits avdrag för periodiskt understöd till sin moder med 8 600 kr (7 930 kr). Han har emellertid upplyst, att han och hans tre barn av modern under beskattningsåret såsom gåva erhållit 2 000 kr vardera eller sammanlagt 8 000 kr. Med hänsyn härtill kan det till modern utgivna beloppet inte anses utgöra understöd, för vilket W är berättigad till avdrag.

Hos KR yrkade W att få avdragen.

KR i Gbg biföll besvärerna och förklarade bl a att den omständigheten att W och olika familjemedlemmar erhållit 8 000 kr i gåva av hans moder resp. av henne utställda gåvoreverser ej kunde medföra att W ej skulle medges avdrag för periodiskt understöd. (En ledamot av KR ville vid 1971 års tax. medge avdrag endast för överskjutande 600 kr.)

RR fastställde dock LSR:s beslut och yttrade: Med hänsyn till det samband som får anses föreligga mellan utbetalningarna till W:s moder och hennes gåvor till W och hans familj kan utbetalningarna icke hänföras till sådant periodiskt understöd för vilket avdragsrätt föreligger vid taxeringen. (RR föredr. 4.3; dom 25.3.1975.)

En ledamot av RR (Petrén) var skiljaktig beträffande 1972 års taxering och anförde: De periodiska utbetalningarna om tillhoppa 7 930 kr har av W gjorts till hans moder i uppgivet syfte att utgöra understöd till henne. Den omständigheten att modern under beskattningsåret utfärdat gåvoreverser till W och hans barn till ett sammanlagt belopp av 8 000 kr, vilka är att närmast uppfatta som förskott på arv, kan icke anses ha medfört att utbetalningarna förlorat karaktären av understöd. Utbetalningarna är förty avdragsgilla. Jag lämnar därför besvärerna utan bifall.

Blind persons kostnader för ledarhund

Besvär av H angående inkomsttaxering 1970. – H, som var blind, använde ledarhund då han gick till och från sin arbetsplats. Han uppbar under beskattningsåret invaliditetsersättning med 3 530 kr. I deklarationen yrkade han avdrag för kostnader för hållande av hunden med 300 kr.

TN medgav men PN och KR i Sthlm vägrade avdrag.

RR yttrade efter prövningstillstånd: H, som är blind, har under beskattningsåret uppburit invaliditetsersättning med 3 530 kr. Sådan ersättning har motiverats av de särskilda behov som den ersättningsberättigades handikapp föranleder och som medför höjda levnadskostnader. Till sådana kostnader hör hållande av ledarhund även när hunden huvudsakligen användes som hjälpmedel vid förflyttningar till och från arbetsplatsen. – Med hänsyn härtill och då invaliditetsersättning är skattefri lämnar RR besvärerna utan bifall. (RR föredr. 27.2; dom 24.3 1975.)

Anm.: Se 9 kap 2 § första stycket, 3 § andra stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring, prop 1962:90 s 300, prop 1964:33 s 27–28, Skattenytt 1963 s 349 (Mutén). Ang. tidigare KR-utslag se Skattenytt 1972 s 472 (RRK K72 1:7 och 1:22).

Förvärvsavdrag då makars sammanlevnad upphört efter 30 juni men före 1 nov. beskattningsåret

Besvär av TI angående Lena J:s inkomsttaxering 1972. – Lena J flyttade i sept. 1971 från sitt och sin makes gemensamma hem. Tillsammans hade makarna en son, född 1963. Genom interimistiskt förordnande av domstol den 22 dec. 1971 erhöll maken vårdnaden om sonen, medan Lena J förpliktades utge underhållsbidrag för sonen fr o m dec. 1971, varjämte förordnades om sammanlevnadens upphörande. Dom på hemskillnad meddelades i maj 1972.

I deklARATIONEN uppgav Lena J att hon den 1 nov. 1971 hade hemmavarande barn fött efter den 1 nov. 1955 och att hon under större delen av år 1971 sammanbott med maken. Hon tillgodoförde sig förvärvsavdrag med 2 000 kronor. Maken lämnade i sin deklARATION motsvarande uppgifter för sitt vidkommande samt uppgav därutöver bl a att Lena J flyttat från hemmet den 23 sept. 1971 och att han alltsedan den 4 okt samma år haft sonen hos sig. I deklARATIONEN tillgodoförde sig maken förvärvsavdrag med 500 kronor.

TN medgav Lena J yrkat förvärvsavdrag, medan maken vägrades förvärvsavdrag, enär han hade den högsta A-inkomsten.

TI yrkade i besvär över Lena J:s taxering att hon skulle vägras förvärvsavdrag samt anförde: Makarna sammanlevde större delen av beskattningsåret och hade rätteligen samtaxerats. Eftersom hustrun inte hade hemmavarande barn den 1 nov. kunde hon inte erhålla förvärvsavdrag. Mannen kunde inte heller medges sådant avdrag, eftersom han hade haft högre inkomst än hustrun.

LSR biföll TI:s talan men KR i Sthlm fastställde TN:s beslut.

Hos RR yrkade TI, att Lena J skulle vägras förvärvsavdrag, samt anförde bl a följande. Frågan gällde tolkningen av de nya bestämmelserna om förvärvsavdrag i det fall att makar separerat under senare halvåret men före den 1 nov. och maken med högsta inkomsten fått hand om barnet (46 § 3 mom KL enligt lag 1970:162). Frågan syntes inte ha berörts i förarbetena. Ej heller syntes frågan behandlad i lagkommentarer eller eljest i litteraturen. Konsekvensen av KR:s dom syntes bli den att familjen betraktas som en enhet till inkomstarets slut. Avdrag för understöd för barnen torde sålunda inte kunna komma i fråga och ej heller avdrag för understöd mellan makar.

Efter prövningstillstånd lämnade RR besvären utan bifall och yttrade: Enligt vad utredningen ger vid handen har makarna J:s sammanlevnad upphört först under sept. månad beskattningsåret. Makarna skall därför i taxeringshänseende anses ha levt tillsammans under hela beskattningsåret. Vidare är utrett att makarnas son, född år 1963, den 1 nov. beskattningsåret vistats hos en av föräldrarna. Vid sådant förhållande får bestämmelserna om förvärvsavdrag i 46 § 3 mom första stycket KL anses tillämpliga på makarna. Avdraget skall tillgodoföras Lena J, enär hon haft den lägsta inkomsten. Avdraget skall ostridigt beräknas till 2 000 kronor. (RR föredr. 29.1; dom 26.2 1975.)

Anm.: Se regeringsrättens dom den 29 maj 1973 i mål nr 2904–1971. Se även RN I 1963 nr 4:2, prop 1970:70 s 73, 86, Geijer Rosenqvist Sterner Del 1 sjunde upplagan s 549.

Förutsättningar för påförande av skattetillägg?

Besvär av TI angående skattetillägg för T. – I självdeklaration 1972 uppgav T lön från ett företag i Uddevalla med 37 421 kr och ersättning avseende "Långtidsförr" med 17 232 kr eller sammanlagt 54 653 kr, varifrån avdrag yrkades bl a för "Fördyrade levnadskostnader" med 17 232 kr med angivande att "Resekostnader ingår". T uppgav vidare i deklarationen bl a att han under 1971 var ogift och mantalsskriven i Ytterby, Kungälv kommun. – TN vägrade T avdrag för fördyrade levnadskostnader men medgav honom avdrag för kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen med 4 520 kr.

Lokala skattemyndigheten påförde T skattetillägg med 50 procent av den inkomstskatt som belöpte på $(17\,300 - 4\,600 =) 12\,700$ kr.

Hos LSR yrkade T dels omprövning av TN:s beslut dels undanröjande av den lokala skattemyndighetens beslut. – LSR fann ej skäl att ändra TN:s beslut om avdrag för fördyrade levnadskostnader men undanröjde lokala skattemyndighetens beslut om skattetillägg. LSR anförde beträffande skattetillägget: T har i deklaration yrkat avdrag för "fördyrade levnadskostnader" med belopp motsvarande uppburna, deklarerade traktamenten. Detta förfarande kan enligt LSR:s mening i nu förevarande fall ej anses innebära att T lämnat sådan oriktig uppgift som kan föranleda skattetillägg.

Hos KR yrkade TI att T skulle påföras skattetillägg, beräknat på ett avgiftsunderlag av 12 700 kr.

KR i Gbg förklarade förutsättningar för påförande av skattetillägg i och för sig föreligga, då den lämnade informationen beträffande yrkandet om avdrag för fördyrade levnadskostnader sammanställd med uppgiften om långtidsför rättning varit på så sätt felaktig och missvisande att oriktig uppgift, som avses i 116 a § TF, fick anses ha lämnats.

Med hänsyn till svårigheten att avgöra vad som i skatterättsligt hänseende bedöms som traktamente och fördyrade levnadskostnader och till det förhållandet att T på grund av språksvårigheter haft svårt att förstå innebörden av gällande bestämmelser och därför enligt obestridd uppgift anlitat tolk, fann KR dock att underlåtenheten på grund av den oriktiga uppgiftens särskilda beskaffenhet och i övrigt förekommande särskilda omständigheter var att anse som ursäktlig. Skattetillägget skulle därför enligt KR efterges. (En ledamot anförde annan motivering.)

TI fullföljde sin talan hos RR, som på de av LSR anförda skälen lämnade yrkandet om påförande av skattetillägg utan bifall. (RR föredr. 15. 1; dom 26. 2 1975.)